

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 19 sierpnia 2016 r.

Pozycja 72

POSTANOWIENIE z dnia 11 sierpnia 2016 r. Sygn. akt SK 33/14

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Marek Zubik – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski
Leon Kieres
Małgorzata Pyziak-Szafnicka
Andrzej Rzepliński – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 sierpnia 2016 r., skargi konstytucyjnej B.K. i A.K.-B. o zbadanie zgodności:

art. 24 ust. 6g i 6h ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U.2013.1442) z art. 2, art. 5, art. 8, art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 64 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.) w związku z art. 134 pkt 3 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293) umorzyć postępowanie.

UZASADNIENIE

I

1. Sąd Rejonowy w Wejherowie na wniosek skarżącej B.K. datowany na 10 marca 2010 r. uznał P.K. (syna skarżącej) za zmarłego w postanowieniu z czerwca 2011 r. Data uznania za zmarłego została określona na marzec 1999 r., tj. na datę zaginięcia P.K. Przed tą datą prowadził on działalność gospodarczą, z tytułu której odprowadzał obowiązkowe składki na ubezpieczenie społeczne. Po zaginięciu syna, skarżąca B.K. wciąż opłacała składki w jego imieniu. Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Wejherowie z października 2011 r., B.K. i A.K.-B., siostra P.K. (dalej: skarżące), nabyły spadek po nim.

Po nabyciu spadku skarżące wystąpiły 14 maja 2012 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zwrot nienależnie opłaconych składek za P.K. Skarżące, w swoich wnioskach domagały się zwrotu nienależnie opłaconych składek za okres od stycznia 1999 r. do grudnia 2008 r. W decyzjach z czerwca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Inspektorat w W. (dalej: ZUS) odmówił skarżącym zwrotu nienależnie pobranych składek za okres od stycznia 1999 r. do kwietnia 2002 r., stwierdzając, że roszczenie za ten okres uległo przedawnieniu na podstawie art. 24 ust. 6g ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych (j.t. Dz.U.2016.963; dalej: usus). W pozostałym zakresie nienależnie opłacone składki zostały przez ZUS zwrócone.

Skarżące odwołały się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w G., który wyrokiem z grudnia 2012 r., zmienił zaskarżone decyzje i zobowiązał ZUS do zwrotu nienależnie opłaconych składek za okres od 17 marca 1999 r. do 30 kwietnia 2002 r. Sąd Okręgowy w G. stwierdził, że fakt opłacania składek po zaginięciu P.K. jest w sprawie bezsporny. W związku zaś z uznaniem go za zmarłego składki te były nienależne. Sąd przyjął, tak samo jak ZUS, że wobec skarżących w świetle zmiany treści art. 24 ust. 6g usus przez art. 1 ustawy z 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.138.808) zastosowanie znajduje 10-letni termin przedawnienia nienależnie opłaconych składek. Stał jednak na stanowisku, że art. 24 ust. 6h pkt 3 usus, przewidujący możliwość zawieszenia biegu terminu przedawnienia na zwrot nienależnie pobranych składek na maksymalny okres 2 lat, nie może być w wypadku skarżących wykładany zgodnie z jego dosłownym brzmieniem. Wniosek taki Sąd Okręgowy w G. uzasadnił specyfiką sytuacji skarżących – mogły one, w świetle treści art. 29 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U.2016.380, ze zm., dalej: kc), złożyć wniosek o zwrot nienależnie opłaconych składek dopiero po upływie 10 lat od zaginięcia P.K. i zakończeniu postępowania sądowego o uznanie go za zmarłego oraz po uprawomocnieniu się postanowienia sądowego o stwierdzeniu nabycia spadku po nim. W konsekwencji Sąd Okręgowy orzekł, że skarżącym przysługuje zwrot nienależnie pobranych składek za okres od 17 marca 1999 r., tj. od dnia następującego po dniu śmierci P.K.

Od wyroku Sądu Okręgowego w G. apelację wniósł ZUS, zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie art. 24 ust. 6g w związku z art. 24 ust. 6h pkt 2 i 3 usus poprzez błędną interpretację i odmowę zastosowania w okolicznościach sprawy. Sąd Apelacyjny w G. wyrokiem z listopada 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie. W pierwszej kolejności sąd ten wskazał, że stan faktyczny sprawy był bezsporny. Analiza zmian ustawowych zaskarżonych przepisów doprowadziła Sąd Apelacyjny w G. do wniosku, że Sąd Okręgowy w G. prawidłowo przyjął, że w sprawie skarżących zastosowanie znalazł 10-letni termin przedawnienia nienależnie opłaconych składek, a nie obowiązujący w aktualnym stanie prawnym 5-letni termin przedawnienia wprowadzony na skutek zmiany art. 24 ust. 6g usus z dniem 1 stycznia 2012 r. na mocy ustawy z 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U.232.1378). Następnie po analizie orzecznictwa sądowego, w tym Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny w G. przyjął, że utrwalone jest stanowisko o autonomii przepisów usus wobec przepisów kc o przedawnieniu. W konsekwencji orzekł, że składając 14 maja 2012 r. wniosek o zwrot składek, skarżące przerwały 10-letni termin przedawnienia dla składek opłaconych po 30 kwietnia 2002 r. W stosunku zaś do składek od 17 stycznia 1999 r. do 30 kwietnia 2002 r. nic zaszła żadna z przesłanek zawieszenia terminu przedawnienia, wymienionych w art. 24 ust. 6h pkt 1-4 usus. W szczególności na dzień złożenia wniosku przez skarżące wydanie decyzji w sprawie nie było uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd, gdyż postępowania o uznanie za zmarłego i stwierdzenia nabycia spadku były już zakończone (art. 24 ust. 6h pkt 2 usus) i upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy (art. 24 ust. 6h pkt 3 usus). Sąd Apelacyjny w G. orzekł więc, że składki za okres od 17 stycznia 1999 r. do 30 kwietnia 2002 r. uległy przedawnieniu.

24 marca 2014 r. skarżące wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w G. W stosunku do B.K. Sąd Apelacyjny w G. wydał w październiku 2014 r. postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia w jej wypadku była niższa niż dziesięć tysięcy złotych (zob. art. 398² § 1 kpc). Zdaniem SA w G. brak było podstaw do tego, by wartość przedmiotu zaskarżenia, w sprawie, w której rozpoznano odwołania od dwóch różnych decyzji, określać przez zsumowanie objętych nimi kwot. Skarga

kasacyjna A.K.-B. została przekazana SN przez SA w G. 25 stycznia 2015 r. 24 września 2015 r. SN przyjął skargę kasacyjną A.K.-B. do rozpoznania. W marcu 2016 r. SN wydał wyrok. Uchylił w nim wyrok SA w G. w odniesieniu do roszczenia zgłoszonego przez A.K.-B. i przekazał sprawę SA w G. do ponownego rozpoznania w tym zakresie. SN za uzasadnione uznał zarzuty skarżącej dotyczące naruszenia art. 24 ust. 6h pkt 2 i 3 usus, a w rezultacie także art. 24 ust. 6g pkt 2 tej ustawy. W szczególności SN przyjął, że zagadnieniem wstępnym w rozumieniu art. 24 ust. 6h pkt 2 usus, od którego uzależnione było wydanie decyzji w sprawie nienależnie opłaconych składek, są kwestie związane z uznaniem P.K. za zmarłego (w tym określenia daty jego śmierci), przesądzające o wykluczeniu okresu przypadającego po jego śmierci (od 17 marca 1999 r.) z okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym i uznaniu składek opłaconych za ten okres za nienależnie opłacone. SN przyjął też, że „skoro wniosek o uznanie P.K. za zmarłego złożony został 10 marca 2010 r., to od tego dnia ponownie uległ zawieszeniu bieg terminu przedawnienia roszczenia o zwrot składek”.

Skarżące 29 kwietnia 2014 r. wniosły skargę konstytucyjną. Zarzuciły w niej niezgodność art. 24 ust. 6g i 6h usus z art. 2, art. 5, art. 8, art. 21 ust. 1, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1 i art. 64 Konstytucji. Zdaniem skarżących do naruszenia prawa własności doszło poprzez odmowę zwrotu nienależnie opłaconych składek, które były opłacane za osobę, która została uznana za zmarłego z datą wsteczną, z powodu przedawnienia prawa do ich zwrotu. Naruszenie prawa do równej dla wszystkich ochrony prawnej własności, innych praw majątkowych oraz prawa dziedziczenia polegało na nieuwzględnieniu przy terminie przedawnienia prawa do zwrotu składek nienależnie opłaconych oraz przy przesłankach zawieszenia biegu tego terminu sytuacji, gdy składki te opłacane były za osobę, która została uznana za zmarłego z datą wsteczną. Naruszenie prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez sąd wynikało z nieuwzględnienia przez Sąd Apelacyjny w G. przepisów Konstytucji, w tym zasady sprawiedliwości społecznej i zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) przy wykładni zaskarżonych przepisów usus. Naruszenie zasady proporcjonalności miało swoje źródło w ograniczeniu przysługującego skarżącym prawa do zwrotu nienależnych składek terminem przedawnienia, który nie uwzględnia sytuacji, gdy składki te opłacane były za osobę, która została uznana za zmarłego z datą wsteczną. Ponadto zdaniem skarżących, doszło do naruszenia zasady nienaruszania istoty konstytucyjnych wolności i praw przy ustanawianiu ograniczeń w zakresie korzystania z nich. W uzasadnieniu skargi skarżące dowodziły, że do naruszenia ich praw doszło na skutek błędnej wykładni przepisów usus o przedawnieniu – wykładni nieuwzględniającej przepisów kc o przedawnieniu, w tym w szczególności zagadnienia wymagalności roszczenia (art. 120 § 1 kc). Skarżące dostrzegły jednak, że taka wykładnia jest obecnie utrwalona w orzecznictwie. Analiza stanu faktycznego i prawnego sprawy doprowadziła skarżące do wniosku o nieproporcjonalności ograniczenia prawa własności przez instytucję przedawnienia uregulowaną w usus. W ocenie skarżących celem instytucji przedawnienia jest osłabienie ochrony prawnej osoby, która nie dba należycie o swoje sprawy i wykazuje opieszałość w realizacji przysługujących jej uprawnień i w ten sposób zagwarantowanie pewności prawa. Przepisy usus są niezgodne z tak rozumianym *ratio legis* ponieważ prowadzą do rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia przed datą uznania za zmarłego. Dopiero zaś od tego momentu, a więc dopiero 10 lat po śmierci P.K., stawiać można byłoby skarżącym ewentualny zarzut opieszałości. Ponadto, zdaniem skarżących art. 24 ust. 6h usus pomija wypadek opłacania składek za osobę, która została uznana za zmarłą z datą wsteczną. Skarżące wskazały w szczególności, że zgodnie z literalnym brzmieniem art. 24 ust. 6h pkt 3 usus zawieszenie okresu przedawnienia nie może trwać dłużej niż 2 lata od śmierci spadkodawcy. Tak sformułowany przepis nie bierze pod uwagę specyficznej sytuacji uznania za zmarłego. W tym wypadku bowiem postępowanie w sprawie stwierdzenia nabycia spadku nie może rozpocząć się wcześniej niż 10 lat od dnia oznaczonego jako dzień śmierci zmarłego.

2. 27 lipca 2015 r. stanowisko w imieniu Sejmu przedstawiła Marszałek Sejmu. Wniosła o stwierdzenie, że art. 24 ust. 6h pkt 3 usus w zakresie, w jakim nie uwzględnia sytuacji, w której dzień śmierci spadkodawcy został oznaczony w postanowieniu o uznaniu za zmarłą osoby, za którą odprowadzane były składki, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, w związku z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji. W uzasadnieniu Marszałek Sejmu zgodziła się ze skarżącymi, że postanowienia usus w zakwestionowanym zakresie, doprowadziły do „absurdalnej sytuacji, że termin przedawnienia biegł (doprowadzając ostatecznie do przedawnienia roszczenia), pomimo iż przez ten czas skarżące były pozbawione możliwości dochodzenia swojego roszczenia”. Zdaniem Marszałek Sejmu nie został spełniony standard wynikający z art. 64 ust. 1 Konstytucji, nakazujący ustawodawcy kształtowanie poszczególnych praw podmiotowych o charakterze ekonomicznym w taki sposób, aby zapewnić możliwość czynienia z nich użytku oraz zagwarantować im odpowiednią ochronę. Zdaniem Sejmu zaskarżone przepisy godzą w istotę prawa własności, co zbędną czyni ich ocenę z perspektywy zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Marszałek Sejmu podzieliła ponadto pogląd skarżących, że poddana kontroli regulacja wprowadza niekonstytucyjne różnicowanie stopnia ochrony praw majątkowych i tym samym narusza art. 64 ust. 2 Konstytucji. Ponadto zaskarżone przepisy godzą, zdaniem Marszałek Sejmu, w zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Zauważyła, że choć skarżące wykazały należyłą staranność, to nie mogły wystąpić z wnioskiem o zwrot nienależnie opłaconych składek, bowiem przed uprawomocnieniem się postanowienia o uznaniu za zmarłego zaginionego ubezpieczonego, składki nie były jeszcze „nienależne”; jednocześnie po uprawomocnieniu się tego orzeczenia, roszczenie o ich zwrot było już przedawnione.

3. 14 października 2015 r. stanowisko w sprawie przedstawił Prokurator Generalny. Wniósł o stwierdzenie, że art. 24 ust. 6g i ust. 6h pkt 3 usus w zakresie, w jakim przy ustalaniu początku biegu terminu przedawnienia roszczenia o zwrot nienależnie opłaconych składek oraz momentu zawieszenia biegu tego terminu nie uwzględnia sytuacji, w której dzień śmierci osoby, za którą opłacano składki, ustalony został postanowieniem sądu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 i w związku z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji. Prokurator Generalny zgodził się ze skarżącymi, że zaskarżone przepisy wpływają bezpośrednio na możliwość realizacji prawa skarżących do zwrotu nienależnie opłaconych składek. Ustawa, poprzez wadliwą konstrukcję obliczania początku biegu terminu przedawnienia nienależnie opłaconych składek oraz zawieszenia biegu tego terminu, doprowadziła, w opinii Prokuratora Generalnego, do sytuacji, w której przyznane przez tę ustawę prawo podmiotowe nie może być realizowane przez spadkobierców osób uznanych za zmarłe w trybie art. 29-32 kc Dłatego wynikające z zaskarżonych przepisów ograniczenia możliwości dochodzenia prawa majątkowego, jakim jest roszczenie o zwrot nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, nie spełniają standardów wymaganych przez art. 64 ust. 1 Konstytucji. Zaskarżone przepisy godzą ponadto, zdaniem Prokuratora Generalnego, w zasadę ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Mechanizm zawarty w zaskarżonych przepisach nie gwarantuje bowiem zainteresowanym możliwości skorzystania z ochrony przysługującego im prawa do czasu upływu terminu jego przedawnienia, nawet przy dołożeniu przez nich należytej staranności.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył co następuje:

1. Stosownie do dyspozycji art. 134 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293), Trybunał Konstytucyjny rozstrzygał w sprawie skargi konstytucyjnej B.K. i A.K.-B. (dalej: skarżące) na podstawie przepisów ustawy z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: uTK z 1997 r.). Dlatego podstawą umorzenia postępowania w rozstrzyganej sprawie był art. 39 ust. 1 pkt 1 uTK z 1997 r.

2. Trybunał umorzył postępowanie ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

3. W stosunku do skarżącej A.K.-B. podstawa umorzenia miała charakter obligatoryjny. W wyroku z marca 2016 r. Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w G. z listopada 2013 r. w odniesieniu do roszczenia zgłoszonego przez A.K.-B. i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w G. do ponownego rozpoznania w tym zakresie. Wyrok ten był – w świetle uzasadnienia skargi – ostatecznym orzeczeniem o konstytucyjnych wolnościach i prawach A.K.-B. Wyrok ten został jednak uchylony, a sprawa została przekazana Sądowi Apelacyjnemu w G. do ponownego rozpoznania wskutek uwzględnienia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej skarżącej. W sytuacji gdy SN, w związku z uwzględnieniem skargi kasacyjnej, uchylił rozstrzygnięcie sądu II instancji i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania, orzeczenie wskazane przez skarżącą utraciło walor ostatecznego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 46 ust. 1 uTK z 1997 r. (por. postanowienie TK z 26 maja 2008 r. w sprawie SK 8/08¹). Jako że Trybunał jest uprawniony do badania przesłanek umorzenia na każdym etapie postępowania, postępowanie w stosunku do A.K.-B. musi – w przedstawionym stanie faktycznym – podlegać umorzeniu.

4. Postępowanie w stosunku do skarżącej B.K. podlega umorzeniu z innego powodu. Analiza rozpatrzonej skargi konstytucyjnej prowadzi do wniosku, że skarga ta – w świetle wyroku SN z marca 2016 r. – nie spełnia warunków dopuszczalności z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz z uTK z 1997 r. Skarżąca nie wykazała w szczególności, że postawiony przez nią zarzut naruszenia jej konstytucyjnych wolności lub praw wynika z zakwestionowanych przepisów, nie zaś ze sposobu ich zastosowania w jej sprawie. Trybunał wielokrotnie podkreślał w swoim orzecznictwie, że jego rolą nie jest rozstrzyganie wątpliwości co do prawidłowej wykładni oraz prawidłowego stosowania przepisów ustawowych. Jedynie wtedy, gdy określony sposób rozumienia przepisu prawa utrwalił się już w sposób oczywisty, a zwłaszcza, gdy znalazł jednoznaczny i autorytatywny wyraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego bądź Naczelnego Sądu Administracyjnego, można uznać, że przepis ten w praktyce stosowania nabrał takiej właśnie treści, jaką odnalazły w nim najwyższe instancje sądowe kraju. Jeżeli zaś tak rozumiany przepis nie da się pogodzić z normami, zasadami lub wartościami konstytucyjnymi, to Trybunał może orzec o jego niezgodności z Konstytucją i tym sposobem umożliwić ustawodawcy bardziej precyzyjne i jednoznaczne uregulowanie danej kwestii (zob. np. wyrok TK z 9 maja 2005 r. w sprawie SK 14/04 oraz postanowienie TK z 24 września 2015 r. w sprawie Ts 212/15).

Wyrok SN z marca 2016 r. przesądza, że skarżące w istocie kwestionowały praktykę stosowania zaskarżonych przepisów. Wyrok ten przesądził także o nietrafności twierdzenia

¹ Powołane orzeczenia TK pochodzą z *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbór Urzędowy*, <http://otkzu.trybunal.gov.pl/>

skarżącej, że zaskarżone przepisy pomijają wypadek opłacania składek za osobę, która została uznana za zmarłą z datą wsteczną. SN orzekł, że zagadnieniem wstępnym w rozumieniu art. 24 ust. 6h pkt 2 (j.t. Dz.U.2016.963), od którego uzależnione jest wydanie decyzji w sprawie nienależnie opłaconych składek, może być rozstrzygnięcie sądu w sprawie uznania osoby zaginionej za zmarłą na podstawie art. 29 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U.2016.380, ze zm.). Postępowanie to przesądza bowiem, czy składki opłacane za taką osobę są nienależne. Przyjęcie takiej interpretacji przez SN powoduje, że orzeczenie o uznaniu za zmarłego ma wpływ na bieg terminu przedawnienia nienależnie opłaconych składek.

Trybunał dostrzega, że przyjęta przez SN wykładnia zaskarżonych przepisów nie znajdzie zastosowania w stosunku do skarżącej B.K. – w stosunku do niej wyrok Sądu Apelacyjnego w G. z listopada 2013 r. prawomocnie rozstrzygnął o roszczeniu o zwrot nienależnie zapłaconych składek. Trybunał jest jednak sądem prawa kontrolującym konstytucyjność przepisów, a nie sądem rozstrzygającym w sprawach indywidualnych. Wyrok SN jest dowodem na to, że zarzuty skarżącej dotyczą praktyki stosowania przepisów, a nie ich treści. Indywidualna sytuacja skarżącej nie może być wystarczającym powodem merytorycznego rozpatrzenia sprawy przez Trybunał. Zważywszy na to, Trybunał umorzył postępowanie na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 uTK z 1997 r.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Zdanie odrębne

sędziego TK Zbigniewa Jędrzejewskiego
do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt SK 33/14

Na podstawie art. 99 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK), zgłaszam zdanie odrębne do postanowienia z dnia 11 sierpnia 2016 r. o sygn. SK 33/14.

1. Uważam, że postanowienie zostało wydane niezgodnie z przepisami ustawy o TK. Trybunał oparł swoje orzeczenie na niewłaściwym reżimie prawnym.

2. W niniejszej sprawie Trybunał przyjął, że tryb postępowania przed Trybunałem reguluje ustawa o TK w kształcie określonym wyrokiem TK z dnia 9 marca 2016 r., sygn. K 47/15. To założenie jest sprzeczne z art. 190 ust. 3 w związku z art. 190 ust. 2 Konstytucji.

3. Zgodnie z art. 190 ust. 2 Konstytucji, orzeczenia Trybunału w sprawach wymienionych w art. 188 Konstytucji podlegają niezwłocznemu ogłoszeniu w organie urzędowym, w którym akt normatywny był ogłoszony. Jeżeli akt nie był ogłoszony, orzeczenie ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Z art. 190 ust. 3 zdanie pierwsze Konstytucji wynika, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

Zakładając, że ustawodawca konstytucyjny działał racjonalnie i używał w przepisach prawnych tych samych wyrażeń na określenie tych samych instytucji prawnych nie można różnicować znaczenia pojęć „ogłoszenie” występujących w ust. 2 i 3 art. 190 Konstytucji.

Wynika z tego, że określone w art. 190 ust. 3 Konstytucji sformułowanie, iż orzeczenie TK wchodzi w życie z dniem ogłoszenia należy interpretować zgodnie z art. 190 ust. 2 Konstytucji. Oznacza to, że w art. 190 ust. 3 Konstytucji chodzi o ogłoszenie orzeczenia TK w tym organie urzędowym, w którym będący przedmiotem orzeczenia Trybunału akt normatywny był opublikowany.

4. W wypadku orzeczenia TK z 9 marca 2016 r., mogłoby ono wejść w życie po jego ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw. Od tego momentu wywoływałoby skutki derogacyjne w nim przewidziane, a tym samym doprowadziłoby do zmian w systemie prawa.

Skoro jednak w momencie wydawania postanowienia o sygn. SK 33/14, wyrok o sygn. K 47/15 nie został ogłoszony w Dzienniku Ustaw, jego sentencja nie może określać trybu postępowania przed Trybunałem, gdyż orzeczenie to nie weszło w życie.

Z tego względu, orzekając w niniejszej sprawie, Trybunał powinien stosować przepisy ustawy o TK, w brzmieniu wynikającym z tekstu jednolitego ogłoszonego 8 marca 2016 r. oraz odpowiednie przepisy przejściowe ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2217; dalej: ustawa o zmianie ustawy o TK).

5. Z powyższych względów, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o TK w związku z art. 44 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o TK, postanowienie wydane w niniejszej sprawie, powinien zapaść w składzie siedmiu sędziów.